

Ny undersøgelse viser, at en dobbeltfokuseret behandling af stofmisbrugere har en gavnlig effekt på såvel patientens PTSD som selve misbruget

Undersøgelse ■ Af Heine Carlsen

Fokus

på **PTSD** gavner stofmisbrugere

■ Stofmisbrugere lider ofte af PTSD og bør indgå i en traumefokuseret behandling allerede i begyndelsen af forløbet. Det viser en amerikansk undersøgelse, som netop er offentliggjort i "The American Journal of Psychiatry" (2010; 167:95-101). Undersøgelsen af 353 stofmisbrugere påviser, at en tidlig PTSD-indsats medfører en mærkbar bedring i selve misbrugsbehandlingen.

På behandlingshjemmet Ringgården i Middelfart har man gennem en årrække netop arbejdet med dette dobbelte fokus i misbrugsbehandlingen.

- Det er selvfølgelig altid rart med klare principper og tydelige skillelinjer med misbrug for sig og andre problemer som traumer og personlighedsforstyrrelser for sig. Men realiteten i den kliniske hverdag er jo, at man som regel må forholde sig relevant og for klienten forståeligt til det, som er til stede, siger Per Nielsen, fagchef på Ringgården.

Ifølge den amerikanske undersøgelse er der god grund til at sætte tidligt ind, da op mod 43 procent af personer, der lider af PTSD, med stor sandsynlighed ender i et misbrug. Det underbygger hypotesen om, at mange misbrugere med PTSD delvis anvender alkohol og narkotika som selvmedicinering for at dulme PTSD-symptomer som angst og depression.

Sammenhængen mellem behandling af PTSD og stofmisbrug har længe været kendt i behandlingsmiljøerne. Der har dog kun været foretaget ganske få kontrollerede undersøgelser, som har kunnet bekræfte nødvendigheden af en tidlig PTSD-indsats.

Psykolog Ask Elklit, professor ved Videnscenter for Psykotraumatologi på SDU, siger om resultatet af den amerikanske undersøgelse:

- Det er godt, at vi nu har et forskningsmæssigt grundlag for, hvad der giver den mest effektive behandling af en stor gruppe narkomaner. Og så med så positive resultater.

Hjælpen skal målrettes

Speciallæge og misbrugsekspert Henrik Rindom har i mange år arbejdet med unge og stofmisbrug, og han er ikke i tvivl om, at dette er vejen frem.

- Det er vigtigt at hjælpe stofmisbrugeren med det, der ofte ligger til grund for misbruget. Hos Stofrådgivningen prøver vi netop at hjælpe misbrugeren med sin angst eller sit traume, inden det hele fedtes ind i selve misbruget.

Henrik Rindom forsøgte selv at dokumentere sammenhængen, da han for år tilbage havde 380 københavnske stof-

misbrugere i behandling. Dokumentationen blev aldrig offentliggjort, men han kunne konstatere et sammenfaldende mønster i misbrugernes journaler.

- De fleste havde traumer med i bagagen, og 73 procent havde prøvet deres første stof, typisk hash, inden de fyldte 18 år. Senere prøvede de andre stoffer og opdagede, at det gav dem en mere behagelig rus, der samtidig gjorde hverdagen og traumerne lettere at håndtere, påpeger Henrik Rindom.

Ifølge Per Nielsen fra Ringgården er det meget svingende, hvor terapeutisk målrettet der arbejdes i det danske behandlingsmiljø. Det kræver efter hans opfattelse, at man er præcis og grundig i sin problemudredning. Alt for ofte er misbrugsbehandling en 'metervare', hvor det er hovedet, der skal passe til maskinen og ikke omvendt.

Ændring i behandlingsformerne

Den traditionelle behandling er typisk at få misbrugeren afgiftet og stabiliseret, inden traumebehandlingen sætter ind.

Behandlingsmiljøet anvender denne sekvensmodel, da man frygter, at misbrugeren ellers forøger sit misbrug, hvis man behandler PTSD før selve stofmisbruget.

Den amerikanske undersøgelse giver dog ingen grund til bekymring. Den konstaterer nemlig et fald i stofmisbruget som følge af misbrugers PTSD-behandling. Til gengæld er der kun meget få tegn på, at et primært fokus på selve stofmisbruget efterfølgende fører en bedring i PTSD-tilstanden med sig.

Forskerne bag den amerikanske undersøgelse foreslår 'Seeking Safety', som er en kognitiv adfærdsterapi, når en stofmisbruger skal parallelbehandles for PTSD og misbrug. Terapiformen giver hjælperedskaber til at modstå stofmisbruget og håndtere PTSD-symptomerne, samt udvikle effektive kommunikationsfærdigheder.

*Heine Carlsen, journalist,
Videnscenter for Psykotraumatologi på SDU*